

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 35

30 Gorica - . avgusta 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

»SOČA« — VDRILA ČEZ BREGOVE

Velika povodenj v deželi. „Soča“ in „Primorski dnevnik“ bijeta plat zvona:
Molitvena križarska vojska za mir na pohodu.

O srednji vodstvi Apostolstva molitve in Marijinih družb v Rimu sta zamislili za letošnje sveto leto molitveno pobudo svetovnega obsega, imenovano »Duhovna križarska vojska«, v katero naj bi se vključili verniki vsega sveta, ki naj bi z molitvami, žrtvami ter krščanskim življenjem od Boga nekako izsilili zmago nad grehom, satanom in brezbožnimi silami v svetu. To svetovno molitveno gibanje se poslužuje zgolj duhovnih sredstev: molitve, sv. maše in sv. obhajila, sv. rožnega venca, žrtev; in zasleduje strogo verske cilje: spreobrnjenje grešnikov, svobodo Cerkev in verskega življenja, poraz brezbožnega materializma. Vse to spada pač k papeževemu svetovnemu programu »velikega povratka« grešnikov v naročje katoliške cerkve.

Medtem ko je vsa svetovna javnost z razumevanjem odobrila napore katoliške cerkve za versko in нравno obnovo človeške družbe v tem svetem letu, se je komunistična »Demokratska fronta Slovencev v Italiji« preko svojih glasil »Primorski dnevnik« in »Soča« z vsem besom vrgla v boj proti svetovnim slovesnostim in zlasti proti »Duhovni križarski vojski«.

Frontaški tisk je z vrsto članov bombastičnih naslovov, kot: »Za fronto ali za Cerkev« (Pr. dn. 1. avg. 1950), »Križarska vojska štandreskega župnika« (Pr. dn. 13. avg. 1950), »Plebiscit v štandresku« (Soča, 7. avg. 1950), »Novi in stari križarji« (Soča, 19. avg. 1950) skušal oblatiti in osmešiti to svetovno molitveno gibanje ter ga prikazati slovenski javnosti nič manj kot »borbo za vatikanske cilje«, kot »protislovensko gonjo«, kot »sejanje razdora, konkurence, nasprotstva in mržnje« med Slovenci, kot prodajanje »svojega naroda tujim silam, katerih namen je bil držati ljudstvo v temi in sužnosti, da bi ga lahko nemoteno izkoriščali«, kot »delovanje tujih izkoriščevalcev in njihovih domačih prodanih duš, ki pod krinko vere oznanjajo križarsko vojsko proti vsemu, kar bi moglo (slovenski) narod osvoboditi iz njihovih grabežljivih krempljev in mu prineseti duhovno in telesno svobodo«.

»Demokratska fronta Slovencev v Italiji« se je tako spet razgalila pred našo javnostjo kot izrazita komunistična protiverska ustanova, ki kar besni od sovraštva do Boga, do Cerkev in do krščanskega življenja.

Zgoraj navedenim klevetam komunističnih glasil pa odgovarjamo:

1. Proglašenje svetega leta in pobuda za molitveno križarsko vojsko sta izšli iz Rima. Kot verni katoličani smo bili, smo in bomo ostali zvesti Vatikanu in

papeževemu Rimu, v kolikor je središče krščanstva ter sedež Petrovega naslednika. »Vatikanski cilji«, ki so cilji »obnove v Kristusu«, so tudi naši cilji.

2. Sveto leto in molitvena križarska vojska sta zadeva vsega krščanstva in torej nadnarodnega, svetovnega značaja. Zato je res smešno in bedasto, če ju frontaški tisk prikazuje kot »protislovensko gonjo« ali celo kot zgolj »štandresko afero«.

3. Ker so takorekoč vsi Slovenci, vsaj po krstu, katoličani, niso ne papež in ne svetovne slovesnosti oni činitelji, ki razdvajajo slovenski narod v dva tabora, ali ki sejejo narodno neslogo, pač pa delajo to oni, ki so pohodili svoje krstne obljube in izdali vero svojih očetov. Osvobodilna fronta je bila ona, ki je v usodnih dneh slovenske zgodovine razbila narodno enotnost in enostavno pomorila svoje idejne nasprotnike; in danes je tu v Italiji prav »Demokratska fronta Slovencev« zopet ona, ki se je izločila iz slovenske katoliške skupnosti, ki nepretrgoma blati in napada katoliške Slovence in ki neprenehoma seje »razdor, konkurence, nasprotstva in mržnjo« med našo slovensko manjšino.

Dogodki na Vzhodu vedno bolj zamotani

Korejsko vprašanje grozi, da se bo zamotalo še bolj. Na bojnem polju se na Koreji v preteklem tednu niso odigrali nobeni odločilni boji. Vršili so se napadi na obeh straneh, vendar brez posebnih sprememb. Čete Združenih narodov so ohranile svoje položaje in jih na nekaterih odsekih izboljšale. Severnokorejske čete so umirile svoje napade, ker se zdi, da nabirajo moči za veliko ofenzivo. Toda kar dela položaj zamotan, je vest, ki jo je dalo v svet vojno ministrstvo v Washingtonu, češ da stojita na severnih mejah Koreje dve kitajski armadi pripravljene, da posežeta v boje na Koreji, kadar bo to potrebno. Vest je uradna in ji vsled tega moremo verjeti. Kaj podobnega je bilo tudi pričakovati, če bi komunistom šlo slabo. Po zadnjih vesteh so kitajske čete že vkorakale v Severno Korejo.

Zamotanost položaja je še večja, ker so pri Varnostnem svetu načeli vprašanje Formoze. Rdeča kitajska vlada v Pekingju zahteva, naj Amerikanci umaknejo svoje brodoge, ki križari med Formozo in kitajsko obalo, da prepreči morebitno izkrcanje komunistov na otoku. Malik pa je obdolžil Združene države, da imajo dejansko zasedeno Formo-

4. Katoliški Slovenci niso nikdar prodajali »svojega naroda tujim silam«, pač pa ga je OF predala »grabežljivim krempljem« mednarodnega komunizma in za nekaj let tudi moskovskim mogotcem. In bila je prav »Demokratska fronta Slovencev v Italiji«, ki je proglašala ono proslulo »fratelanca«, ki je toliko primorskih Slovencev privedla v K.P.I. in tako v narodno izdajstvo.

5. Katoliška cerkev je prinesla Slovencev luč resnice in svobodo otrok božjih, brezverski komunizem pa je bil tisti, ki je uklenil slovenski narod »v temo in sužnost«, da ga nemoteno izkorišča. Poldrugi milijon Slovencev danes ječi pod komunistično peto v duhovni »temi«, v katero ne sme posvetiti luč resnice iz ust svobodnega človeka, ali iz vrstic svobodnega tiska.

6. Slovenski duhovniki in slovenski katoliški politiki se niso nikdar pečali z »nemotenim izkoriščanjem« svojega ljudstva, pač pa so se trudili in se žrtvovali za ustvaritev čim višje slovenske kulture in čim večjega blagostanja. Zgodovina pričča. Sodna tragedija našega naroda pa izpričuje, da so bili prav slovenski komunisti, ki so v kul-

turnem svetu oskrnili s svojimi zločini zavidljivi sloves slovenske kulture ter doma pognali lastni narod v smrtne težave in gospodarski polom. Prihod pet tisočev Slovencev v Gorico v nedeljo 13. avgusta nam je razkril vso strašno resnico o nepopisni bedi in pomanjkanju, v katerem živijo. »Socialistična« Jugoslavija je sproletarizirala in docela izropala našo ljudstvo ter ustvarila iz samostojnih ljudi državne hlapce in neme sužnje.

Tito na lovu za dolarji

Zapadne velesile so odobrile jugoslovanski vladi nove kredite v znesku 80 milijonov dolarjev. S tem denarjem bo Jugoslavija v glavnem nakupila potrebnih strojev v Zapadni Nemčiji. Do sedaj je Tito v teku enega leta dobil še dve drugi posojili v Združenih državah v znesku 74 milijonov dolarjev.

Kljub tako znatnim posojilom pa s petletko ne gre, kot bi moralo iti. S 1. sept. so namreč številne industrije napovedale odpust znanega števila delavcev. V nekaterih tovarnah od 20 do 25%. Poleg tega pobira država tudi notranje posojilo. S tem v zvezi se širi glas, da bodo kaznovani z globo vsi oni, ki so v nedeljo 13. avgusta vdrli v Gorico. O zadevi so imeli širom dežele ljudske sestanke, na katerih so ostro grajali početje ljudi ono nedeljo, češ da je bilo v sramoto režimu, kakor da bi v Jugoslaviji ne imeli metel in vina in drugih reči, ki so jih ljude hiteli kupovati v Gorici. Na sestankih so tudi trdili, da so se ljudje zelo

7. Kakšno »telesno in duhovno svobodo« je komunizem prinesel Slovencev, pričajo nešteti procesi, polne ječe, prisilno delo, grobovi ob meji. Samo v tem tednu so dvakrat pele janičarske strojnice tik Gorice in smrtni kiki ranjenih in pobitih Slovencev, ki so hoteli pribežati na italijansko stran, so doneli skoro do goriškega Gradu. Tako svobodo in srečo je komunizem prinesel Slovencev...

Kako krvavo potrebna je zato svetovna križarska vojska molitve in zadoščenja, da bi božje Usmiljenje naklonilo vsemu človeštvu, in še posebej našemu izmučenemu narodu boljših časov.

»Soča« in »Prim. dnevnik« nista nič drugega nego borbeni komunistični trobili.

grdo obnašali v Gorici in da so pustili tam številne dolgove po gestilnah in trgovinah, ki jih mora sedaj Jugoslavija poravnati. Vsled tega kličejo kršilce na zasliševanje na odbore. Ljudje si pa šušljajo, da bi Tito rad imel denarja za državno posojilo in da bo zato naložil globo. Ta ljudski glas bo zelo verjeten, saj smo lahko vsi pričča, da so se Jugoslavlani v Gorici v nedeljo 13. avgusta zelo dostojno zadržali in niso nikjer pustili neplačanih dolgov.

Militarizacija železnic v ZDA

Ker je grozila stavka na železnicah Združenih držav, je Truman izdal dekret, da prevzame od nedelje naprej upravo vseh glavnih železnic v ZDA vojni minister. Na to vest so železničarji odgovorili, da odlagajo stavko za nedoločen čas.

Oborožitev Nemčije

Pretekli teden je bila na dnevnem redu tudi ponovna oborožitev Zapadne Nemčije. O njej so razpravljali v Nemčiji sami in izven nje. V Nemčiji sta dve struji: ena, ki ji je na čelu ministrski predsednik Adenauer, želi sprejeti ponujano možnost delne oborožitve, ki bi obstajala predvsem v precej visokem številu nemške policije, ki bi imela tudi težko orožje, tanke in topove, po zgledu nemške policije na sovjetskem ozemlju. Druga struja, ki ji stoji na čelu vodja nemških socialistov Schumacher, je pa odločno nasprotna kakršnikoli ponovni oborožitvi Nemčije. Ti zastopajo načelo, naj država najprej poskrbi za brezposelce, potem naj se oborožuje. Zapadni zavezniki, ki so Nemčijo razorožili, naj jo sedaj tudi branijo.

Med zapadnimi silami so bili Francozi in angleški laburisti do pred kratkim odločni nasprotniki ponovne oborožitve Nemčije.

Danes oboji popuščajo. Zdi se danes že gotovo dejstvo, da bodo Nemčijo vsaj delno zopet oborožili.

Obramba Evrope

V Londonu zboruje svet atlantskega pakta, ki ima namen izdelati načrte in predloge za obrambo Evrope. Seje so tajne.

Svoje delo pa je končala Evropska posvetovalna zbornica v Strasburgu. Zaključili so seje en teden prej, kakor so predvidevali, ker so se pojavila resna trenja med francoskimi in angleškimi delegati. Zato so uradne seje zaključili, da se privatno lepše med sabo pomenijo. Angleški zastopniki se namreč trmasto upirajo, da bi priznali kako višjo naddržavno oblast, ki bi vodila gospodarske posle Združene Evrope.

Dr. SFILIGOJ začasno izpuščen

Zadnji trenutek, ko je bil list že v tisku, smo prejeli vest, da je sodišče v Benetkah odredilo, naj se dr. Avgust Sfiligoj začasno izpusti na svobodo, dokler traja revizija njegovega procesa.

Dr. Sfiligoja so 28. 8. ob 5.30 iz goriških zaporov že odpeljali v zapore v Porto Azzurro na Elbi, kjer bi moral čakati na revizijo procesa. Tako je njemu in vsej slovenski javnosti vest o izpustitvi tem bolj nepričakovana in vesela.

ŠTIRINAJSTA NED. PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 6, 24-33)

Nihče ne more služiti dvema gospodom: ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil, ali se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamoni.

Zato vam pravim: Ne bodite v skrbeh za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Ali ni življenje več ko jed in telo več ko obleka? Poglejte ptice pod nebom: ne sejejo in ne žanjenjo in ne spravljajo v žitnice, in vaš nebeški Oče jih živi. Ali niste vi veliko več vredni ko one? Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svoji postavi en komolec? In za obleko, kaj ste v skrbeh? Poglejte lilije na polju, kako rastejo; ne trudijo se in ne predejo, a povem vam, da se še Salomon v vsem svojem sijaju ni oblačil kakor katera izmed njih. Če pa travo na polju, ki danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, ne bo li mnogo bolj vas, maloverni? Ne skrbite torej in ne povprašujte: 'Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblekli?' Zakaj po vsem tem povprašujejo pogani. Saj ve vaš nebeški Oče, da vsega tega potrebujete. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo navrženo.

.*

Sv. Avguštin pripoveduje v svoji knjigi 'Božja država' (Civitas Dei), da je rimski senat sklenil postaviti Jezusov kip v tempelj: »Država ima že veliko božanstev,« so govorili, »in nikomur ne more škodovati, če dodamo še eno.« Toda zadeva ni šla tako gladko, kakor so si predstavljali. Postavili so Jezusovo podobo sredi med druge malike v Panteonu. Drugo jutro najdejo tempelj prazen. Vsi kipi malikov so ležali na tleh, samo Jezusova podoba je stala na svojem mestu. Tako se je zgodilo več dni zaporedoma. Jezusov kip ni trpel nikogar poleg sebe.

Dogodek je značilen in jasno potrjuje Jezusove besede: Dvema gospodom ni mogoče služiti! — Jezusov prostor je v sru v vsakega človeka. V njem hoče prebivati in tudi zares prebiva, kadar je v duši posvečujoča milost. On je kralj našega srca, toda na svojo posest je ljubosumen. Poleg sebe ne trpi nikogar in svojih pravic noče deliti z nikomer. Tu ni kompromisa, ampak samo: Ali — ali: Ali Jezus — ali hudič; ali Jezus — ali greh; ali Jezus — ali grešne strasti. Jezus ne pozna sredine. Vse naše srce hoče imeti zase. Kakor hitro hočemo mi vsaj en del svojega srca

Koledar za prihodnji teden

3. september. NEDELJA. 14. po binkoštna. Angelska nedelja. Doroteja.
4. PONEDELJEK. Rozalija, dev.
5. TOREK. Lavrencij Justinjan, škof.
6. SREDA. Zaharija, prerok.
7. ČETRTEK. Regina.
8. PETEK. Rojstvo Marije Device. Nezapovedan praznik.
9. SOBOTA. Peter Klaver, spoznavalec, ustanovitelj Klaverjeve družbe, ki skrbi predvsem za afriške misijone.

nadvladati resnico. Največji zagovorniki resnice morajo v ječo ali celo v smrt. — Tako nam postane jasno, zakaj je bil obsojen nadškof Stepinac, zakaj kardinal Mindszenty, zakaj preganjajo praškega nadškofa Berana.

Boj med resnico in zmoto je bil vedno in vedno bo. Tudi mi se temu boju ne moremo izogniti. Hote ali nehoti se postavimo na eno ali na drugo stran. Zadržuje, da se vdamo grešnemu življenju, da v svojem srečanju damo prostor strastem in že rušimo Jezusovo kraljestvo resnice, že izganjamo Jezusa iz svojega srca. Jezus opominja: »Nihče ne more služiti dvema gospodom! — Tudi mi ne! Komu služimo? Kdo kraljuje v našem srečanju? — Dajmo vedno prvenstvo Jezusu!

NEDELJSKA MOLITEV

VARUJ SVOJO CERKEV S TRAJNO MILOSTJO, PROSIMO, GOSPOD; IN, KER UMRJIVI ČLOVEK BREZ TEBE PROPADA, GA S SVOJO POMOČJO VEDNO ODTEGUJ ŠKODLJIVIM STVAREM IN VODI K ZVELIČAVNIM.

Tržaško romanje v Rim

Objavljamo zadnja navodila za rimsko romanje:

1. V torek 5. sept. ob 7.30 (pol sedmih) zvečer bo za vse tržaške romarje skupna pevska vaja v Marijinem domu (ul. Ri-sorta 3). Prejeli boste tudi druga navodila. Vsi romarji iz mesta prav vljudno vabljeni!
2. V petek 8. sept. ob 4.45 (tri četrt na pet) bo pri Sv. Antonu Novem romarska sv. maša, kate-re se prav tako vsi udeležimo. Ob šestih odhod z vlakom proti Rimu. Naj nihče ne pozabi osebne izkaznice.
3. Spoved naj romarji opravijo po možnosti doma.
4. Ne moremo dovolj poudariti,

da bodi naše romanje resno, disciplinirano, pobožno in tako primerno veselo. V vsem ostalem se držite navodil, ki ste jih te dni že osebno prejeli.

5. Nazaj se vrnemo v sredo dne 13. sept. ob desetih dopoldne. Za prevoz romarjev z de-ževe v petek zjutraj je v redu poskrbljeno. Odgovornost za vse romanje imajo gospodje iz Ro-jana, od Sv. Antona, Sv. Križa, iz Doline in Proseka. V vsaki zadevi se obračajte nanje. Sicer pa nesimo na romanje precejšnjo mero potrpežljivosti. Kjer je veliko ljudi, je lahko pot v središče, krščanstva lepa, koristna in srečna.

SVETO LETO

Letos je v katoliški cerkvi dvakratni jubilej, ker je to sv. leto petindvajseto sv. leto v cerkveni zgodovini. Zdi se, da se katoličani tega zavedajo, ker še v nobenem jubileju ni bilo toliko svetoletnih romarjev ob grobu sv. Petra — in to tudi v naj-hujši vročini kot to leto. Dv-akratne tedenske avdience redno napolnijo baziliko sv. Petra s katoličani iz vseh strani naše zemeljske oble, da vidijo vrhovnega poglavarja vsega krščanstva, poslušajo njegova navodila in prejmejo njegov blagoslov. — Pomislimo pa še, da je skoro polovico sveta za železno zaveso, njim je pot v Rim zaprta in smejo samo še v duhu romati. Bog, ki vidi v srce, bo sprejel tudi njih pobožne želje in jih utrdir v stanovitnosti, ki so jo tako potrebni.

Letošnje sv. leto, ki ga doživljamo po dveh svetovnih vojnah, v katerih so se ljudje in narodi medsebojno klali in sovražili, pa nudi tudi jasen dokaz o pomirjevalni moči Kristusovega nauka. Tam ob grobu sv. Petra izginje vsa narodna in rasna nasprotstva, se zabrišejo vsi grenki spomini preteklih let. Ljudi združuje pač vera v Gospoda Jezusa Kristusa. Ljubozen do sv. cerkve in do sv. očeta v eno samo družino katoliških kristjanov, ki se zavedajo, da so si med seboj bratje.

Zanimiv dokaz za to so nudili vsi oni tisoči mladine italijanske, severnoameriške in nemške na-

nov, in to je vzrok, da mečejo vladni krogi vso krivdo svojega neuspeha na kat. duhovščino in posebno na kat. škofo, katerim očitajo, da terorizirajo svojo duhovščino ter jim branijo pristopiti v to protiversko ustanovo. Če je msgr. Buzalka kriv tega

»zločina«, če je namreč odvrčal svoje duhovnike od te v resnici protikatoliške akcije, je napravil le svojo nadpastirsko dolžnost in zasluži vse naše spoštovanje in priznanje. Češkoslovaška vlada pa je zopet pokazala, kako malo ji je prava verska svoboda pri srcu.

Nova papeževa enciklika

o raznih zmotah sedanjih dni

Dne 12. avgusta t. l. izdal sv. oče encikliko »Humani generis«, ki opozarja katoličane na razne zmotne nauke in stremeljenja, ki ogrožajo čistost katoliških resnic. Enciklika je pregloboka in preobširna, da bi mogli podati kratak in obnem natančen izvleček, zato se bomo omejili le na nekaj važnejših misli te enciklike.

Enciklika obsoja tiste, ki sprejemajo brez vsake previdnosti in razločevanja celoten nauk o evolucionizmu, ko ni ta nauk niti glede prirodoslovnih ved dokazan. Ravno tako zavrača novo filozofijo eksistencializma, ki se bavi samo z bivanjem (eksisten-co) posameznih oseb, a se ne zmeni za bistvo stvari.

Nadalje govori enciklika o tistih katoliških znanstvenikih, ki se oprijemljejo raznih novotarij in ki se skušajo izmakniti učeništvu sv. cerkve in ki se ravno s tem postavljajo v nevarnost, da zapustijo pot razodete resnice ter da potegnejo obenem še druge v svoje zmete.

Druga nevarnost preti zopet s strani tistih katoličanov, ki se pod plaščem gorečnosti potegujejo za združitev vseh dobro mislečih za skupni boj zoper nevero, ki pa gredo tako daleč, da bi zabrisali radi razlike na verskem polju. Drugi bi zopet radi omejili kolikor mogoče vsebino verskih resnic ter prilagodili sedanje bogoslovne izraze izrazom sv. pisma in cerkvenih očetov ali celo izražanju moderne filozofije, imanentizma, idealizma in eksistencializma, v prepričanju, da bodo na ta način pridobili razne disidente in brezverce za Kristusovo vero. Ti ljudje verujejo sploh v notranji razvoj verskih resnic in so torej že na potu obsojenega dogmatičnega relativizma.

O ljubiteljih novotarij, ki zaničujejo sholastično bogoslovje, pravi enciklika, da pridejo prav lahko do tega, da začno zaničevati učeništvo sv. cerkve in podcenjevati cerkvene dekrete in papeške enciklike z izgovorom, da papeži s svojimi enciklikami ne izvršujejo svoje najvišje učeniške službe. To mnenje zavrača sv. oče ter pravi, da v slučaju, da izreče papež v kakem spornem vprašanju svoje mnenje, ne morejo bogoslovci več prosto razpravljati o tem vprašanju, kajti nauki papeževi so v tem slučaju nauki rednega učeništva, kateremu veljajo Kristusove besede: »Kdor vas posluša, mene posluša.«

Sv. oče opozarja nadalje na razne zmete glede sv. pisma, ki obstoje v tem, da nekateri zmanjšujejo avtoriteto sv. pisma, medtem ko jo drugi pretiravajo s tem, da jo stavijo nad učeniško oblast sv. cerkve, ko je vendar Kristus izročil ravno Cerkvi sv. pismo, da ga hrani in nezmotljivo razlaga. Enciklika našteva med drugimi tudi sledeče zmete: Pravi na primer, da so mnogi, ki dvomijo o tem, da je mogoče brez razodetja in brez

milosti božje spoznati Boga iz stvarstva. — Drugi zopet dvomijo, ali so angeli osebe in ali je bistvena razlika med materijo in duhom. — Tretji trdijo zopet, da Bog ne more ustvariti umnih bitij, ne da bi jih obenem določil in poklical k večnemu življenju. — Četrty zopet trdijo, da bi bilo treba nauk o transsubstanciaciji, ki temelji po njihovem mnenju na zastarelem pojmu podstati, spremeniti v toliko, da bi se resnična pričujočnost Jezusova v sv. Eucharistiji reducirala v nekak simbolizem, tako da bi posvečene podobe ne bile drugega kot znamenja duhovne pričujočnosti Kristusove in njegove popolne združitve z verniki v mističnem telesu Kristusovem. Pri tej priliki opozarja sv. oče, da sta mistično telo Jezusovo in sv. kat. cerkev eno in isto.

Enciklika poudarja nadalje važnost sholastične filozofije, katero je treba še nadalje razvijati in ne rušiti, oziroma jo smatrati kot veličasten, toda zastarel spomenik, med tem pa povzdigovati druge, stare in nove, orientalske in zapadne filozofije, kakor da bi bilo mogoče vse te filozofije spraviti v sklad s katoliškimi resnicami.

Proti koncu enciklike govori sv. oče o evolucionizmu, ki trdi, da so se višje oblike življenja razvile iz nižjih in ki hoče svojo razvojno hipotezo razširiti tudi na človeka. Tukaj — pravi sv. oče — je treba postopati zelo previdno. Sv. cerkev ne prepoveduje raziskavanj in diskusij glede izvora človeškega telesa — o duši tako ne more biti dvoma, da je ustvarjena neposredno od Boga —, zahteva pa, da se razlogi za eno ali drugo stališče glede te evolucije presojujejo s postrebno resnostjo in da so vsi pripravljeni podvreči se sodbi sv. cerkev, kateri edini je izročil Kristus nalogo, da razlaga avtentično sv. pismo ter brani resnice sv. vere. Toda mnogi so prekorčili meje svobodne diskusije ter se vedejo, kakor da bi bil izvor človeka iz organske snovi popolnoma dokazan. Obnem zavrača sv. oče nauk poligenistov, ki trdijo, da ne izhajajo od Adama vsi ljudje, kar nasprotuje nauku o izvornem grehu.

Proti koncu daje sv. oče nekaj navodil, kako je treba vzeti in razlagati prvih 12 poglavij prve Mojzesove knjige. Na koncu pozivlja vse škofo in druge cerkvene predstojnike, da poskrbijo, da se ta in podobna zmotna mnenja ne bodo širila med verniki in duhovniki.

To bi bil le kratek in površen izvleček iz globoke in obširne papeževe enciklike.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

PRISPEVAJTE
za † L. Kemperletov sklad!

Sismo iz Argentine

Slovenska vas v Lanusu postaja vsak dan bolj resnična. Odkar se je naselil č. g. Janez Hladnik na binkoštno nedeljo ob kapeli sv. Jožefa, imamo Slovenci tu stalno slovensko mašo s slovensko pridigo in petjem, katero vodi Mirko Špacapan, brat podgorskega župnika. V Lanusu živi sedaj že trideset slovenskih družin in je v teku že tudi pouk za slovenske otroke.

Dne 6. avgusta smo imeli posebno imeniten praznik, ko je bil blagoslovljen novi »salon«, kateremu pa nekateri rečejo kar »rančo«, kar pomeni kajža. Narejen je namreč iz pločevine in lesa, ki so ostanki neke pogorele dvorane; služili so nam pa dobro. Naši pridni fantje so dvignili ta lokal, da bodo odslej imeli prostor za petje in čitalnico.

Poleg zadoščenja, da imamo tako uknjiženo pravico do tega salona, imamo pa tudi zavest, da Slovenci izdatno pomagamo s svojim zgledom k napredku župnije sv. Jožefa v Lanusu, kajti zgled slovenskih mož in fantov, ki tako številno prihajajo k maši, zelo učinkovito vpliva. Tudi se je že ustvarila lepa povezanost med našimi ljudmi in med dobrimi katoličani te župnije, s čimer slovensko dobro ime vsak dan bolj pridobiva.

Neki dan smo naše »križe« popeljali celo na Sv. goro. Ko je bil namreč 13. avgusta prvič kinema v novem lokalu, je bil predvajan tudi naš izvorni film, ki je bil posnet pred 11 leti, ko so Slovenci v Buenos Airesu praznovali 400letnico Sv. gore.

Škoda, da je cerkvice sv. Jožefa tako majhna, komaj 100 ljudi more vanjo. Zato se pa že kar resno pečamo z mislijo, da bi jo povečali. A g. Janez pravi, da bo malo težko, kajti že sedaj je 10.000 pesov dolga, kar niso mačje solze. Zaupamo, da nam

bo sv. Jožef pomagal, saj je patron Slovencev in te kapele.

V teh dneh nas zanima, kaj bo nastalo v Koreji. Vi tamkaj najbrže te stvari drugače gledate, ker onkraj morja se utegne zgoditi, da bodo počile tudi atomske bombe, dočim se jih tu ne bojimo, razen v kolikor smo precej blizu največjega argentinskega letališča. Zdi se pa tudi tukaj, da gre zdaj za res.

Tukaj smo imeli letos izredno mrzlo in dolgo zimo, sedaj pa so že lepi in topli pomladni dnevi.

Tukajšnja oblast je pred nekaj tedni izdala zakon, s katerim je ukinila skoro vse zapovedane praznike. Toda nobena jed se ne pojé tako vroča kot se skuha, zato je oblast, ki je bojda pod vplivom judovskih magnetov, postregla Argentincem s prosto soboto, in s posebnimi odloki odredila obvezno praznovanje sv. Petra in Pavla ter Velikega Šmarna na njiju predvečer. Upamo, da bo zakon kmalu popravljen. Argentinci sicer ne hodijo preveč zvesto v cerkev, a tradicije imajo pa le katoliške, zato oblast ne more kar na kratko mimo teh ljudskih navad.

Se to novico lahko sporočimo, da je namreč že v tisku katehizansko-slovenski slovar. (Katehizansko vi tam imenujete špansko; mi pa vemo drugače: vsi narodi, ki govoré ta jezik izven Španije, ga imenujete katehizansko-slovenski slovar). S tem bo zapolnjena v slovenski kulturi velika vrzel in bo Slovincem postalo dostopno bogastvo katehizanske kulture, katera je pa seveda najbolj bogata ravno v pristno španskih pisateljih.

Končam s pristavkom, da je pred kratkim izšel tukaj »Neurenjen venec« — to je sonetni venec vašega rojaka iz Breginje, ki si je privzel psevdonim Slavko Srebrnič. Je nekaj prav lepega.

Dobrohoden in resen nasvet

Ni skoraj tedna, da bi tu v Gorici ne slišali strelav ob meji med Italijo in Jugoslavijo. V ponočnih urah strahotno udarjajo rafali brzostrelk na naša ušesa, zlasti sedaj, ko zvečer držijo meščani odprta okna, da dobijo malo hladu v stanovanja. Pri vsakem takem strelu se nam krči srce. V duhu si predstavljamo novo krvavo žrtev ponesrečenega bega. Ali je res tega ubijanja treba? Ne dolžimo obmejnih

straž krutosti, one izvršujejo kruto povelje državne oblasti, da same ne zapadejo kruti sodbi. Obžalujemo pa te neusmiljene ukaze, ker človek ni žival — vsaj po naših krščanskih pojmih ne — in prehod čez mejo tudi ni tak zločin, ki naj bi zaslužil smrtno kazen.

Nimamo pa namena dajati oblastem navodil za bolj človevska navodila stražnikom, ker smo prepričani, da bi naleteli

na gluha ušesa. Dokler v državni upravi ne bo bolje preskrbljeno za prehrano in obleko vseh državljanov ter za najosnovnejše človeške svoboščine, bo želja po teh dobrinah civiliziranega življenja, kakoršnega je bilo naše ljudstvo vedno vajeno, še marsikoga zapeljala v nevarno poskušnjo bega čez mejo. — Prav tem ljudem je namenjen naš resen nasvet. »Potrpajte doma in ne poslušajte svoje domišljije, da boste našli kar želite v tujini!« Organizacija za preskrbo beguncev — IRO — je že pred meseci ukinila vsak sprejem novih beguncev. Kdor od tedaj pribeži čez mejo, dobi glasom člana 10 nove italijanske ustave pravico zatočišča (azila) v Italiji »secondo le condizioni stabilite dalla legge« — to se pravi, da Italija ne more preklicati pravice do zatočišča, a sme to pravico omejiti. (Pallieri, La nuova costitu-

zione italiana. Milano 1948). Ta omejitev v resnici že obstoja v obliki koncentracijskega taborišča za vse one, ki nimajo sredstev za lastno vzdrževanje — in v to vrsto ljudi spada večina pribežnikov. Kaj pa pomeni biti v takem taborišču v državi, ki je sama preobljudena, z milijoni brezposelnih lastnih državljanov, ki ima že sama preveč prevratnih elementov doma in skrbno čuje, da se ne vrinejo še novi med nje, to si lahko vsak sam predstavlja. Prišel bo iz dežja pod kap. Zato dobrohotno, a obenem resno svarimo naše ljudi, naj ne begajo v tujino. Jugoslovanskim oblastem pa toplo priporočamo večje razumevanje potreb svojih državljanov, da jih ne bo gnal obup do skrajno nesrečnih korakov pobege, ampak da bo še zunaj živeče domačine to razumevanje privabilo k povratku domov.

KULTURA

ZAHVALA USTANOVU E. R. P.

V naši zadnji številki smo poročali o vseskozi uzorni publikaciji, ki jo je Marshallov načrt poklonil slovenskemu prebivalstvu STO-ja in smo izrazili obžalovanje, da tudi naši goriški kmetovalci ne dobe kaj podobnega v roke. Neverjetno hitro se nam je naša želja izpolnila. Odposlanstvo Marshallovega načrta za angloameriško področje Svobodnega tržaškega ozemlja je mislilo tudi na naše ljudi, ki bi si strokovne knjige o živinoreji in vinogradništvu ne mogli nabaviti, in je naši upravi potom de-

kanijskega urada za obmejne duhovnije blagovolilo dostaviti nekaj stotin teh »Kmetijskih priročnikov« popolnoma brezplačno. Tam jih bodo lahko dvignili posamezni gg. župniki za svoje župnije. Ni jih toliko, da bi vsaka kmečka domačija mogla dobiti lasten izvod, zato pa naj si sosedje posojajo to lepo knjigo in črpajo iz nje koristne nauke. Odposlanstvo Marshallovega načrta za angloameriško področje STO-ja izreka naš Katoliški glas v imenu našega ljudstva prav iskreno zahvalo.

GOSPODARSTVO

KUHINJA BODOČNOSTI

(Nadaljevanje)

S to napravo je dosegel temperaturo 42° C. pod ničlo. Čez nekaj tednov je ugotovil, da so bile prve polenovke navadno zmrznjeno ribje meso z žaltavim duhom. Druge polenovke, ki jih je dal v svoj zmrzovalnik, pa so ohranile popolnoma vso svežino, kakor bi bile ravnokar naložene. Za izrabljanje novega izuma je Birdseye ustanovil posebno družbo »General Seafoods Company«, ki je že leta

1924 nudila Američanom prvo zmrznjeno ribo.

V začetku javnost ni bila kdo ve kaj navdušena za novo zmrznjeno jed, ker ni beseda »zmrznjena« nič kaj prijetno zvenela njihovim ušesom. Predstavljali so si še vedno, da so to živila, ohranjena na ledu, to se pravi, ne več sveža. Zato so se pričeli slabi časi za pionirje nove industrije, ki je skoraj popolnoma zamrla in spravlila v pozabo Birdseyeja in njegove

izume. Toda Birdseye je vztrajal pogumno in poskušal ohlajati poleg rib tudi zelenjavo. Posrečilo se mu je, da je premagal mrtvo točko. Štiri leta pozneje, to je leta 1928, je že delal na vso moč. Zmrznjeno sadje in zelenjava sta si osvojila trg. Mnoge družbe so si hotele odkupiti njegov izum. Končno so prišli v Gloucester zastopniki družbe »Postum Company«, ki so hoteli odkupiti vse podjetje. Birdseye je prodal za dva milijona dolarjev tovarno in tovarniško znamko »Birds Eye« (kar pomeni »Ptičje oko«) in za 20 milijonov dolarjev svoje izume. Sprejel pa so ga kot tehničnega svetovalca pri novi tvrdki. Podjetje je doživelo trgovski uspeh brez primere.

Vsa skrivnost Birdseyevega izuma je bila v naglem hladnem postopku, ki preprečuje, da bi se v staničnem tkivu napravili veliki ledeni kristali, kateri predrejo stanične stene. Slab in žaltav duh jedil povzroča prav razkrajanje stančic. Te pa ostanejo nedotaknjene, če nastajajo pri zmrzovanju le majhni kristali. Birdseye je odkril, da nastajajo kristali pri zmrzovanju le pri določeni temperaturi med — 1° in — 4° C. Treba je bilo torej čim hitreje preiti to temperaturno področje, da se niso mogli tvoriti veliki kristali.

Birdseyev način temelji na kovinskih ploščicah, ki so razvrščene v presledkih in povezane med seboj s cevmi, po katerih se pretaka tekočina, ki ohlaja. Hrano v zavojih postavijo v posebno posodo sredi teh ploščic, ki je povezana z njimi. Ta naprava znižuje v svoji notranjosti temperaturo na — 31° C. v času od 90 do 120 minut.

Mnoge druge tovarne izdelujejo danes že modernejše hladilnike. Pri teh dajo jed v kovinasto posodo in jo poškrpe s slano vodo, ki je zelo ohlajena, ali jo celo potope vanje. Poizkušajo tudi ohlajevati na ta način, da pomakajo jed v tekoči zrak. Še hitrejši način pa je ta, da jedi na posebnem traku postavijo v prostor, v katerega pihajo s hitrostjo 300 metrov na minuto amonjakov plin, ohlajen — 40° C. Jed zmrzne običajno v 16 minutah. V nekaterih vrstah takih hladilnikov pa lahko dosežemo temperaturo — 56° C.

Koliko časa ohrani zmrznjena jed svojo svežino? Teoretično bi morala taka jed, če ne pride v dotik z zrakom, trajati večno. Ali niso našli v ledu na Alaski in Sibiriji živalska telesa iz prediluvialne dobe, katerih meso je bilo popolnoma užitno. Toda če govorimo v bolj praktičnih pojmih, naj navedemo ta le primer. V skladu s družbo »Birds Eye« ima je koruzne storže, ki so zmrznjeni že deset let. Kdor jih poskuša, mora priznati, da ni nobene razlike med njimi in med koruzo zadnjega priredelca. (Nadaljevanje)

Dr. METOD TURNŠEK :

„Pabomšel na planine...“

(NOVELA)

»Meni, srbskemu generalu, to narediš... Prokleti Slovenac! Čakaj, ti bom že nabrenkal!... Vsi Slovenci ste uporni! Prav včeraj sem nekega slovenskega redova dijaka za cel mesec dal zapreti. Drznil si je pisati domov o srbski nadvladi vsepovsod, zlasti v vojski... Neki naš podnarednik mu je pismo, ki ga je bil pozabil v pisarni, izmaknil in ga poslal nam... Ha, kaj mislite vi, Slovenci, z vašim popom Antonom Korošcem, ki je zdaj dobro spravljen v Vrnjački banji, da bomo mi v naši veliki državi dopuščali kak slovenski ali hrvaški separatizem? vas nagrajevali z autonomijo? Mi smo vas v zadnji vojni osvobodili, priključili sveti zemlji in carstvu svetega Save in Dušana Silnega in vedite, da se dela zdaj na celotnem narodnem stapljanju in ujedinitvenju: v vojski, gospodarstvu in kulturi...«

Od zdravnikov v komisiji sta slovenski polkovnik in hrvaški podpolkovnik temno in zaskrbljeno zrla predse, srbski zdravnik poročnik je pa generalu z živim

zanimanjem in odobravanjem prikimal in v navdušenju nekajkrat celo plosknil z dlanmi. Silna narodna in politična vnema je generalu za trenutek odvrgla pozornost od črnih madežev na rokavu. Ciril pa je bil ves trd od strahu. V civilni službi bi se s šefom verjetno sprl in odločno zavzel za slovensko enakovrednost, kot navaden redov dijak pa je moral molčati kot cerkvena miš. Tudi je imel drugo skrb, kako naj svojo vlogo naglo umakne in zameša med druge papirje. Kje bi si drznil zdaj, predložiti še svojo prošnjo za dopust, ko mu general grozi z zaporom! Tudi je Cirila zapeklo sporočilo, da je general dal zapreti nekega slovenskega akademika, ki mu je pismo sunil neki zlomkov podnarednik. Hudika, tako je! Z onim akademikom se Ciril utegne še znajti skupaj v zaporu! Preklemano, to bo Ciril imel dopust in izlet na Bled in pa planinsko potovanje z Elico! O Elica, Elica, kaj čaka Cirila! Še pisati iz ječe ji Ciril ne bo mogel —

General ni maral več sesti. Tudi dopustov ni hotel več dajati. Ciril je ves prepaden pričakoval generalove obsodbe. Morda bo takoj po višjem pregledu moral naravnost v ječo... In za koliko dni, koliko tednov? Vsa kri mu je silila v glavo, roke pa so se mu tresle.

Zapel je telefon. Ciril se je vznemiril, kot da je to že zvonec iz zapora. Pa je klical divizijski general. Brigadnega generala Popovića je klical na takojšen važen sestanek. Brigadni general se od telefona ni niti

več vrnil. Za njim je polkovnik, upravnik bolnice moral nesti generalsko čepico. To nenadno divizionarjevo klicanje je brigadnega generala zmedlo, da je pri telefonu zunaj na hodniku docela pozabil na obsodbe vrednega redova dijaka. Ciril je tako srečno ubežal generalovi kazni. Komisija pa se je po generalovem odhodu razšla, čeprav je čakala še lepa vrsta okrevancev. Hrvatski podpolkovnik je namreč zlovoljno dirnil v slovenskega polkovnika, da mu je za danes dovolj, ker mu vse preseda...

V pisarni na štabu pa je hrvaški podpolkovnik dr. Lujo Devetak besno metal akte iz kota v kot. Togotno je mrmral sam s seboj:

»Proketo! Nas Hrvate so priključili carstvu svetega Save in Dušana Silnega... Kje je pa kraljestvo Zvonimirovo, Tomislavovo, Tvrdkovo? Kje se Zrinjski, Frankopani, Jelačići in drugi, ki so se borili za hrvaško zemljo, svobodo in čast? Naša slavna preteklost in naša narodna čast se ne da pojesti! Še manj hrvaške zemlje, hrvaško morje! Osvobodili da so nas? Sami smo se jim v svoji preveliki veri vanje zaupali, zaupali smo se za bratsko zvezo, oni pa so nam naprtili nadvlado! In zdaj da se dela na celotnem stapljanju hrvaštva in slovenstva vanje — Nikdar in nikoli! Hrvatska duša in kultura je ena, slovenska je druga, srbska pa tretja! Tako mi Boga edinega, troedinega, a nikoli ne svojega naroda, iz treh zedinjenega!«

Pri naslednjem višjem pregledu ni bilo v komisiji

D O P I S I

Koncert v Števerjanu 3. septembra

Števerjanska mladina vas vabi na pevski koncert, ki ga priredi v nedeljo 3. septembra ob 4.30 popoldne na vrtu bivše Formentinijeve vile. Na sporedu so številne narodne in umetne pesmi ter žive slike. Nastopili bodo moški, ženski in otroški zbor. Iz Gorice bodo ob 3 pop. vozile koriere od Glavne pošte do Števerjana. Povratek s koriero ob 7.30 zvečer.

Poskrbljeno bo za shrambo koles, za prodajo sadja in grozdja ter za pijačo.

Pridite v nedeljo v Števerjan, da se odpočijete ob lepi pesmi in se oddahnete v prijetnem hladu briškega zraku!

Za kritje stroškov se bodo pobirali prostovoljni prispevki.

V primeru slabega vremena se bo koncert vršil prihodnjo nedeljo 10. sept. z istim sporedom in ob istem času.

Marijanske procesije na Tržaškem

V Mačkoljah, Dolini in Boljuncu so spominske marijanske procesije prav lepo uspele. Tudi verniki iz Boršta so se v velikem številu udeležili skupne procesije v Dolini-Boljuncu in tako s svojimi sosedi lepo proslavili prvo obletnico Marijinega romanja. Razumljivo je, da so letošnje procesije bolj skromne, kakor lansko leto, a so vendar velik izraz lepe pobožnosti do Matere božje. Odkar se je po vaseh zvedelo, da bo letos 1. nov. slovesno razglašena verska resnica o Marijinem vnebovzetju, pobožnost do Matere božje še bolj raste. — To nedeljo 3. sept. bo marijanska procesija v Bazovici. Vršila se bo v večernih urah (začetek ob

osmih). Vsi udeleženci nosimo gorče sveče. Pri tej procesiji bo sodelovala velika salezijanska mladinska godba iz Trsta. Po končani procesiji bo godba pripravila na trgu krajski koncert. — Višek vseh Marijinih slovesnosti pa bo v nedeljo 17. sept. na Opčinah, ko bo velik romarski shod za vse podeželske župnije. Prespričani smo, da bo vsaka župnija na tem shodu tako častno zastopana, kakor lansko leto. Vsaka vas naj si pravočasno organizira prevoz. Začetek na Opčinah bo popoldne ob štiri. Vabimo vse Marijine častilce za tretjo septembrsko nedeljo k fatimski Materi božji na Opčine. Vse za Marijo, vse po Mariji!

Goriškim svetoletnim romarjem

V soboto zvečer bo prevz. g. nadškof zbral goriške svetoletne romarje v stolnici na kratko pripravo za romanje. Za slovenske romarje se bo ta priprava vršila pri Sv. Antonu v petek zvečer ob 8. Te dni bo tudi vsak romar dobil pri svojem župniku »romarsko torbico« z značkom in

drugimi stvarmi. Kdor ni še poravnal vse potnine, je res skrajni čas, da to stori, ker sicer ga bodo črtali.

Odhod iz Gorice bo v ponedeljek 11. sept. v prvih jutranjih urah. Točna ura bo vsakomur sporočena ob prejemu »romarske torbice«.

Bazovica

V septembru bo minila prva obletnica Marijinega obiska v naši župniji. Še vedno so nam živo v spominu prelepi večeri, ki smo jih preživeli ob Mariji. Prvi večer smo jo navdušeno sprejeli, ko so nam jo izročili Katinarci in jo pospremili v našo cerkev. Naslednji večer smo poslušali v cerkvi koncert lepih Marijinih pesmi. Tretji večer pa smo jo s težkim srcem spremljali naprej proti Padričam in mnogi celo prav do Trebeš. Marija je razgibala našo faro. Mnoga dekleta in žene so kar tekmovali, kako bi Marijo čim lepše sprejeli. Ob njenem obisku je padla prva misel o novi župnijski dvorani,

ki danes že stoji.

Za vse to smo Mariji hvaležni, zato obletnica obiska ne bo šla kar tako mimo nas. Skušali jo bomo čim lepše proslaviti. V nedeljo, 3. septembra ob 7h in pol zvečer bomo imeli spominsko procesijo po vasi. Z lučkami v rokah bomo spremljali lep Marijin kip iz naše cerkve. Tržačani ste lansko leto tako zvesto spremljali Marijo vsak večer po okolici. Pridružite se nam tudi letos. Koriere vozijo v Trst ob 10h zvečer in še kasneje.

Dolina-Boljunc

Zadnja avgustovska nedelja svetega leta 1950 je bila za naše vasi

Marijin dan. Imeli smo prelepo marijansko procesijo, ki pomeni za Breg dan zahvale Materi božji in obenem daljna priprava na največji svetovni Marijin praznik, ki bo letos 1. novembra, ko bo slovesno razglašena verska resnica o Marijinem vnebovzetju. V Dolini kot v Boljuncu je bila dopoldne slovesna služba božja, popoldne pa so prihiteli Marijini častilci iz vseh strani in razvila se je prav lepa pobožna Marijanska procesija iz Doline v Boljunc. Bili so navzoči vsi duhovniki z Brega in nekaj gospodov iz mesta — 12 po številu. Tudi lepo število vernikov iz Boršta in iz Mačkolj smo opazili pri veliki procesiji. Hvaležni smo obema govornikoma, ki sta nam tako ljubeznivo in domače priporočala pobožnost in ljubezen do Matere božje. Še dobro uro po končani slovesnosti v boljunski cerkvi so odmevale Marijine pesmi in se vrstila skupna molitev. Ljudstvo, ki tako

javno in slovesno časti Marijo, je na pravi poti. Premnogi verniki so že izrazili željo in prošnjo, da bi tako marijansko procesijo imeli vsako leto. Sedaj prihaja Marijina doba in tudi verniki tržaške okolice jo želijo pospešiti. — Vse bralce našega lista in vse Marijine častilce z Brega ob tem poročilu vladno vabimo, naj se v velikem številu udeležijo skupnega romarskega shoda, ki bo v nedeljo 17. sept. pri fatimski Materi božji na Opčinah. Vse za Marijo, vse po Mariji!

Gorica

Štirje ljubljanski dijaki, izključeni iz vseh šol zaradi svojega političnega zadržanja, so skušali dne 22. avgusta ob mraku, pobegniti v Italijo. Dvema in sicer Romeju Riflju in Josipini Pintaričevi, se je namera posrečila, dočim je bil France Kušar težko ranjen, a Andrej Vadnjal prijet.

N O V I C E

Churchill-ovo svarilo

Kljub temu da ima na Daljnem Vzhodu glavno besedo orožje, vidijo nekateri, in med njimi je tudi Churchill, glavno nevarnost za mir na svetu v Evropi. In sicer so zaskrbljeni zaradi vojaške šibkosti evropskih držav. Če smemo verjeti Churchillu, je URSS sedem do osemkrat močnejša od vseh ostalih držav atlantskega pakta. In ravno ta vojaška šibkost, trdijo ti politiki, lahko izvabi Rusijo do vojaškega nastopa v Evropi, kakor je že nekoč podoben položaj izval Hitlerja na vojno.

Zato je predlog teh mož samo eden: čim hitrejša in čim močnejša oborožitev Evrope.

Vpis v Slov. Alojzijevišče in malo semenišče

Kdor misli prihodnje leto stopiti v Alojzijevišče, mora čimprej narediti prošnjo. Nasloviti jo je treba za Alojzijevišče na vodstvo zavoda, za Malo semenišče na škofijsko vodstvo. Ker je prostorov v Alojzijevišču malo, bodo prišli najprej v poštev oni, ki prvi napravijo prošnjo. Starši, ko se odločate, v kak zavod bi vpisali otroke, ne glejte na kak tisočak več ali manj, temveč na to, kakšno vzgojo bodo vaši otroci v zavodu dobili. Zato zaupajte fante Alojzijevišču, kjer je poskrbljeno za

njihovo versko in moralno vzgojo in istočasno tudi za pomoč pri učenju.

Duhovne vaje v Gorici

Kakor napovedano so se vršile duhovne vaje za dekleta v samostanu č. sester Naše Gospe, za moške in fante pa v Malem smenišču. Pri obojih je bilo število udeležencev zadovoljivo, posebno dekleta so se priglasila polnoštevilno. Sedaj naj udeleženci skrbno, da ogenj, ki so ga duhovne vaje zanetile, ne ugasne, temveč da bo vsakdo sveti ogenj čuval in ga še drugim prižgal.

Najlepša hvala g. voditelju obojih duhovnih vaj č. p. Ramšaku za njegov trud.

Zlata maša Antona Markuna

V Barbertonu v Ameriki je č. g. A. Merkuš dne 16. julija praznoval svoj zlatomašniški jubilej. Pridigal mu je škof. Rožman.

Smrtna kosa

Junija je umrl v Ljubljani magr. dr. Ivan Knific, poslednji ravnatelj škof. gimnazije v St. Vidu. Bil je znan tudi kot potopisec. N. p. v m. V Celju je umrl v pokojeni katehet in profesor Jožef Kardinar.

Koroški Slovenci na Višarjah

V nedeljo so organizirali koroški Slovenci skupno romanje na Višarje. Posebej vlek in številni avtobusi so prepeljali nad 2000 romarjev. Romanje je lepo uspelo.

Pogovori pri Rdeči hiši

Italijanske in jugoslovanske mejne oblasti so se dogovorile, da bodo zopet dovoljevale razgovore med znanci ene in druge države na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši. Za sedaj veljajo sledeča pravila: Razgovori se lahko vršijo vsak dan v tednu; ob delavnikih ob 9, 11, 14, 16 in 18. uri; ob nedeljah ves dan od 9. do 18. ure. Kraj srečanja je cesta pod železniškim nadvozom. Za razgovor je potrebno posebno dovoljenje, ki ga mora imeti, kdor zaprosi za razgovor. V Italiji dajejo tako dovoljenje na obmejnem poveljstvu pri Rdeči hiši, v Jugoslaviji pa dajejo dovoljenje domači ljudski odbori. Kdor ima dovoljenje, sme poklicati na razgovor osebo, s katero želi govoriti, drugi pa nimajo dostopa na blok. Jugoslovanske oblasti dajejo dovoljenja za razgovore v zelo omejenem številu, dvema osebama na dan na vsakem odboru. Razgovore pri Rdeči hiši lahko dobijo vsi prebivalci Slovenije; oni iz Istre in Hrvaške pa morajo na razgovore na obmejnih mestih STO-ja. Italijanske oblasti dajejo taka dovoljenja redno le prebivalcem v obmejnem pasu 10 km, le v izrednih primerih tudi drugim.

Kdor torej hoče govoriti z znanci pri Rdeči hiši, mora najprej imeti dovoljenje in potem se mora pismeno ali kako drugače domeniti z njimi za dan in uro srečanja.

Za prvi petek v Gorici

V PETEK zvečer ob 8. uri bo česčenje Najsvetejšega pri Sv. Starem Antonu.

V SOBOTO zjutraj ob 6 pobožnost prve sobote v stolnici.

Zvečer ob 8. shod za moške in fante v prostorih Kat. tiskarne.

V NEDELJO zjutraj ob 8. zanje sv. maša pri Sv. Ivanu.

LISTNICA UPRAVE

G. Marija Pestotnik Tarcento, Canada: Denar prejeli. Naročnina je je plačana do 30. 4. 1951. Srčna hvala!

OGLAS

VDOVEC - delavec osamljen z lastno hišo, želi znanja v svrhu ženitve z pošteno, potrpežljivo in bogaboječo žensko v starosti do 50 let.

Ponudbe z opisom stališča in razmer na upravo lista pod naslov »Vdovec«.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

generala. Predsedoval je hrvaški podpolkovnik dr. Lujko Devetak z dvema zdravnikoma stotnikoma. Hrvatski predsednik je velikodušno delil dopuste, tudi mnogim, zadnjič izvrženim ga je dal. Tudi Cirilu je mežiknil, naj le pogumno predloži svojo prošnjo. Komisija je Cirilu blagohotno naklonila kar 20 dni bolniškega dopusta.

»To ti za prestane strahove zadnjič pred generalom!« je dobrodušno sočustvujoč s slovenskim akademikom, dejal hrvaški predsednik.

Ciril skoraj ni mogel verjeti. V svojem skrajšanem vojašku roku je dosegel tolikšen dopust! Ej, Elica, ej, blejski Janez, zdaj pa zdaj!

Jasni in topli septembrski dnevi so Cirila takoj zvabili na Gorenjsko. Na ljubljanski postaji sta si Ciril in Elica krepko stisnili roke. Ciril bi v svoji vroči vdanosti Elici kmalu že zdaj docela izdal, da nese zanj s seboj v planine, kjer se bosta že v nekaj dneh sestala, izredno stvar, ji pripravljajo nesluteno presenečenje.

»Veš, Elica, čimprej se potruji za mano! Ta planinski izlet ti bo vse življenje ostal v nasvetnejšem spominu! Skrivnost imam s seboj —«

Elica je že hotela izbrskati skrivnost, pa je vlak prej potegnil in hitro odpeljal Cirila. Radostno sta si še mahala, ko je vlak zavil že za ovinek. Elica je razmišljala, kaj neki bi bilo, Ciril pa je tudi šel z roko nad sree in z zadovoljstvom ugotovil, da je skrivnost z njim...

Dopustno razpoloženje je Cirilu motila le vojaška obleka, v kateri je moral potovati (v nahrbtniku je imel s seboj seveda tudi civilno obleko), vendar je kljub temu z radostnim sreeom zrl v daljo, v strme, bele gorenjske gore in ves čas mislil na svoje drago dekle.

V Lescah je Ciril izstopil. Z nahrbtnikom na hrbtu jo je jadrno mahnil proti Bledu in na Ribno. Janez je bil doma, ves zagorel in zdrav v obraz je bil in tudi njegov krepak život ni kazal več sledu, da je še pred tremi tedni bil bolnik. Kar tajalo se je Janezu sree od zadovoljstva, da je vendar njegov dobri znanec in pomočnik, vseučiljščnik gospod Ciril izmoledoval dopust in držal besedo, da pride na obisk. Janezovi materi, vrli, prijazni gorenjski ženi se je obraz smehljal od same radostne, ljubeznive gostoljubnosti. Oče, še mladeniško krepak in visoko zravnčan, je tudi krepko stisnil roko že pričakovanemu gostu, radostno dejoč:

»Dunaj, sem vesel, da ste prišli! Vi ste torej tisti, ki ste nam Janeza tako hitro poslali domov, da se je, glejte, iz bolezniki kar dobro že izljal! Dunaj, sem vesel!«

Janezova sestra Špelca v rdeči ruti, mlado brhko dekle rožnih lic in zagorelo po vratu in laktih, se je pa malce sramovala in le bolj rahlo podala prišlecu roko. Od strani je začudeno opazovala Cirila, kako to, da je ta vseučiljščnik navaden dijak, brez častniških znakov in odlikovanj, celo brez orožja.

Cirila so Janševi kljub vsem njegovim izgovorom,

da hoče nemudoma dalje, namreč tja v Bohinj, le zadržali, da je moral ostati pri njih vsaj za nekaj dni. Dali so ga v zgornjo izbo k Janezu. V preprosti kmečki sobici z dvema posteljama je bilo kar pet oken in vsa so bila obložena s krasno cvetočimi rožami. Presneto, ve Špelca, kaj je lepo in kaj je treba k hiši! Ob steni pod okni sta bili v čumnati tudi dve veliki, lepo poslikani skrinji. Bili sta odprti, kajti v njih so se medile debele hruške in jabolke. Po sredi sobe sta pa bili razgrnjeni dve hodni rjuhi s kupi prosa, pšenice in ječmena. Zrnje se je na rjuhah kar na odprtem sušilo. Blagodejni vonj po sadju, zrnju in rožah je Cirila kar omamljal. Spodaj pod sprednjimi okni zunaj je prijetno šumljala čista, zelena Savica Bohinjka, ki je od tu do sestre Savice Dolinke pri Radovljici imela le še kratko pot. Ej, Elica, kakšna idila! Saj bi jo meščanko Ciril najrajši kar sèm povabil. Ko je ugledal na skrinjah še po dvoje srec, povezanih z nageljčki, je v njem že zorelo pisemce, da ji ob šumljanju biserne gorske vodice iz tihe kmečke sobice, kjer se bratijo blagodejni vonji rož, hrušk in jabolk in dobre »bodočec« prosene kaše, pišoč ji na skrinji z dvema srcema, pošilja ljubeče pozdrave in z njimi tudi že načrt za njun bodoči domek v takem »gorskem« slogu... Ciril je odložil svoj popotni nahrbtnik. Kako prijetno je na deželi! Kako bi Elici privoščil tako kmečko sobico! Oj, da bi že kmalu prišla!

(Nadaljevanje)